

شناخت اماکن تاریخی ایران

تألیف:

دکتر رضا نوری شادمهرانی

(عضو هیأت علمی دانشگاه کاشان)

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور

-۱۳۵۰ : نوری شادمهانی، رضا،
شناخت اماکن تاریخی ایران / تالیف رضا نوری شادمهانی؛ ویراستار ادبی آزاده رنجبر شیخانی؛ تحت نظرات دفتر
مطالعات، آموزش و برنامه‌ریزی گردشگری.

مشخصات نشر : تهران: مهکامه، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری : اص: مصور.

شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۳۹-۸۹-۸

و ضعیت فهرستنويسي : فیبا
یادداشت : کتابname.

موضوع : ایران -- آثار تاریخی Iran-- Antiquities

شناسه افزوده : سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری. دفتر مطالعات، آموزش و برنامه‌ریزی گردشگری

ردمیندی کنگره : DSR۱۳

ردمیندی دیوبی : ۹۵۵/۰۰۴۳

شماره کتابشناسی ملی : ۸۷۳۸۲۰۴

انتشارات مهکامه

نام کتاب: شناخت اماکن تاریخی ایران

تألیف: دکتر رضا نوری شادمهانی

ویراستار ادبی: آزاده رنجبر شیخانی

تحت نظرات: دفتر مطالعات، آموزش و برنامه‌ریزی گردشگری

ناشر: مهکامه

ناظر چاپ: بهزاد ربیعی فراهانی

طرح جلد: محمود رضا لطیفی

لیتوگرافی: باختمر

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۱

تیراژ: ۷۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۲۳۹-۸۹-۸

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب مطباق با «قانون حقوق مولفان و مصنفات مصوب ۱۳۴۸» برای ناشر محفوظ و منحصر متعلق به نشر
مهکامه می‌باشد. لذا هر گونه استفاده از کل یا قسمتی از این کتاب (از قبل هر نوع چاپ، فتوکپی، اسکن، عکسبرداری، نشر الکترونیکی،
هر نوع انتشار به صورت اینترنتی، سی‌دی، دی‌وی‌دی، فیلم، فایل صوتی یا تصویری و غیره) بدون اجازه کتبی از نشر مهکامه ممنوع بوده و
متخلصین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

انتشارات مهکامه: ناشر تخصصی گردشگری و هتلداری

نشر و پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نرسیده به لبافی نژاد، کوچه انوری، پلاک ۸، طبقه دوم

تلفن: ۰۶۶۹۶۱۵۰۹ - ۰۶۶۴۸۸۲۰۳ - ۰۶۶۴۹۷۰۵۰

فکس: ۶۶۹۶۱۵۰۹

همراه: ۰۹۱۲۳۹۷۴۰۲۱

واتساب: ۰۹۰۳۲۶۷۴۸۴۴

www.mahkameh.com

en_mahkame@yahoo.com

telegram. me/mahkamepublisher

اصلاحات و الحالات احتمالی، در سایت انتشارات مهکامه:

پست الکترونیکی:

تلگرام:

فهرست

۱۳	پیش‌گفتار
۱۵	پیش‌گفتار مؤلف
۱۷	درآمد
۱۸	لطف میراث فرهنگی
۱۸	میراث فرهنگی
۲۰	فهرست آثار ملی
۲۰	ارزش‌های میراث فرهنگی
۲۰	۱. ارزش هویتی
۲۱	۲. ارزش هنری و فنی
۲۱	۳. ارزش کم‌نظیر یا بی‌نظیر بودن
۲۱	۴. ارزش اقتصادی
۲۲	۵. ارزش کاربردی
۲۲	۶. ارزش آموزشی
۲۳	۷. ارزش اجتماعی
۲۳	۸. ارزش سیاسی
۲۴	قلمرو موضوعی کتاب
۲۵	روش شناسی
۲۵	فصل‌های سه‌گانه
۲۶	منابع
۲۷	فصل ۱: ایران در پیش از تاریخ
۲۷	مقدمه
۲۷	پارینه‌سنگی
۲۸	ایران در عصر پارینه‌سنگی
۳۰	ایران در دوره فراپارینه‌سنگی
۳۱	ایران در عصر نوسنگی
۳۴	ایران در عصر مس‌سنگی
۳۶	ایران در عصر مفرغ

۳۸	کنار صندل جیرفت
۳۹	شهر سوخته
۴۲	عیلام
۴۴	منابع
۴۷	فصل ۲: ایران در دوره تاریخی
۴۷	مقدمه
۴۸	عیلام میانی
۵۰	زیگورات اینشوشینک (معبد چغازنبیل)
۵۱	تازهواردان آریایی
۵۴	اورارت،
۵۵	مانا
۵۵	حسنلو
۵۶	اتحادیه ملی مادان
۵۷	شهرهای مادی
۵۸	تپه نوشی جان
۵۹	گوردهمراهی مادی
۶۱	جهانشاھی بارس: رویارویی با غرب
۶۲	پاسارگاد
۶۴	شوش
۶۵	تحت جمشید
۶۶	۱. کاخ آپادانا
۶۷	۲. تالار تخت (کاخ صد ستون)
۶۷	۳. کاخ مرکزی (تالار شورا)
۶۷	۴. کاخ هدیش
۶۸	۵. کاخ تخر
۶۸	۶. مجموعه خزانه
۶۹	۷. مجموعه حرمسرا
۶۹	۸. دروازه ملل (دروازه خشایارشا)
۷۰	۹. بقایای شهر پارسه
۷۰	بیستون
۷۲	کعبه زرتشت
۷۳	دین هخامنشیان
۷۵	سلوکیان
۷۸	اشکانیان

فهرست

۷۹	همنشینی تخیل و واقعیت
۸۰	معماری و شهرسازی پارت‌ها
۸۱	۱. نسا
۸۱	۲. کوه خواجه
۸۲	۳. معبد کنگاور
۸۲	۴. تیسفون
۸۳	۵. قلعه ضحاک
۸۴	هترهای دیداری
۸۶	ساسانیان
۸۸	۱. اردشیر خوره
۸۹	۲. کاخ اردشیر
۸۹	۳. قلعه دختر
۹۰	۴. بیشاپور
۹۱	۵. تیسفون
۹۳	۶. سروستان
۹۳	۷. عمارت خسرو
۹۴	آتشکده‌های ساسانی
۹۵	منابع
۹۹	فصل ۳: ایران در دوره اسلامی
۹۹	مقدمه
۱۰۰	اسلام در ایران
۱۰۳	طاهریان
۱۰۴	صفاریان
۱۰۵	سامانیان
۱۰۷	زیاریان
۱۱۰	دیلمیان
۱۱۱	بناهای باقی مانده از عصر دیلمی
۱۱۲	غزنیان
۱۱۴	بناهای عهد غزنی
۱۱۵	سلجوقیان
۱۱۷	ایستاده چون کوه
۱۱۸	۱. برج‌های خرقان
۱۱۸	۲. برج طغرل
۱۱۹	کاروانسراهای سلجوقی

۱۲۰	تگرگ تغار
۱۲۱	ایلخانیان
۱۲۱	۱. خواجه نصیرالدین طوسی
۱۲۳	۲. خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی
۱۲۴	اوج‌های درخشان فرهنگ ایران
۱۲۴	شهراه خراسان (جاده ابریشم)
۱۲۴	گنبد سلطانیه
۱۲۵	خوشنویسی
۱۲۶	شکوه شهرها
۱۲۷	تیموریان
۱۲۷	۱. سمرقند چو قند در دهان امیر لنگ!
۱۳۰	۲. سمرقند معماران و هرات کتاب‌سازان
۱۲۲	۳. بالابلندان جلوه فروش
۱۲۲	۴. کلک خیال انگیز بهزاد
۱۳۴	صفویه
۱۳۴	تکیه صوفیان بر سریر قدرت
۱۳۶	جلوه‌هایی از شکوه
۱۳۷	۱. مسجد شاه (مسجد جامع عباسی)
۱۳۸	۲. نیایشگاه شیخ لطف‌الله
۱۳۸	۳. بازار قیصریه
۱۳۸	۴. عالی قاپو
۱۳۹	از میان خط و رنگ
۱۴۰	۱. رضا عباسی
۱۴۰	۲. علی‌رضا عباسی
۱۴۱	۳. محمد زمان اول (محمد زمان بن حاجی یوسف قمی)
۱۴۲	افشاریه
۱۴۲	برکشیدن غلام
۱۴۳	سپاهیان متغم
۱۴۵	برخاستن ققنوس
۱۴۵	زندیه
۱۴۷	هم‌نفسی با سعدی و حافظ
۱۴۷	قاجار
۱۴۸	سایه سیاه پادشاه
۱۵۰	بیداری ایرانیان

پیش‌گفتار

راهنمایی یکی از کمترین پیشه‌هایی است که انسان‌ها داشته‌اند. این حرفه تا به امروز وجود داشته و در آینده نیز به حیات خود ادامه خواهد داد. انسان‌ها در مواجهه با محیط‌های بیگانه و غریب به افرادی نیاز دارند که به آنها در درک نمادها، نشان‌ها، داستان‌ها و وقایع ناآشنا کمک کنند. این افراد همان راهنمایانی هستند که امروزه گردشگران را در سفرهای خود به نقاط گوناگون و بازدید مکان‌های مختلف همراهی می‌کنند.

اکنون آحاد جامعه متفق‌القول اند که راهنمایان گردشگری علاوه بر آن که از مهمترین بازیگران صنعت گردشگری هستند، نقشی حیاتی در حفظ و انتقال ارزش‌های میراثی و ماندگار ما به نسل‌های آتی بر عهده دارند. میراث گران بهای فرهنگی و طبیعی ایران‌زمین تجلی‌گاه پیوندها و اشتراکات ما ایرانیان هستند و راهنمایان گردشگری پاسدازی‌الد که قرار است با تفسیر روانگیز خود، جاودانگی این میراث بی‌همتا را تضمین کنند.

این وظیفه‌ای به‌غاایت خطیر است. از این‌رو، ضروری است که در انتخاب و پرورش راهنمایان گردشگری بیشترین دقت و وسوس به خرج داده شود. بر پایه همین تفکر، دوره‌های کوتاه‌مدت آموزش راهنمایان شامل راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، راهنمایان طبیعت‌گردی و راهنمایان تخصصی، شکل گرفته است. هدف این دوره‌ها، تربیت راهنمایانی است که بتوانند گردشگران داخلی و خارجی را در سفرهای خود به اقصی نقاط ایران‌زمین، همراهی کنند و راز و رمزهای نهفته در میراث‌مان را برای آنها بگشایند و تجربه‌هایی خاطره‌انگیز برای آنها رقم بزنند.

موفقیت این دوره‌های آموزشی در گرو وجود محتوای درسی باکیفیت است. برای تولید محتوایی روزآمد، کاربردی و درک‌پذیر نویسنده‌گانی شناخته‌شده با سابقه‌ای درخشان در عرصه علم و عمل را برگزیدیم و مجموعه‌ای از کتاب‌های قاچر و ممتاز را با همکاری آنها تولید کردیم. امید است که این مجموعه کتاب‌ها، که برای تربیت راهنمایان ایرانگردی و جهانگردی، و طبیعت‌گردی به نگارش درآمده و منتشر شده‌اند، بتواند مایه خیر و برکت برای صنعت گردشگری و ملت پرافخار ایران عزیز باشد.

دفتر مطالعات، آموزش و برنامه‌ریزی گردشگری

زمستان ۱۴۰۰